

A close-up photograph of pink cherry blossoms with yellow stamens, serving as a background for the text.

ماما و حاملگی ناخواسته و سقط غیر
ایمن (از سلسله مباحث فرزند آوری)

در بررسی که اخیراً انجام گرفته، میزان حاملگی بدون برنامه ریزی و تصمیم قبلی در ایران، 35 درصد برآورد گردیده است که از این میزان 16 درصد به حاملگی ناخواسته اختصاص داشته است. این میزان در میان زنان روستایی غیرشاغل با تحصیلات کمتر و فرزندان بیشتر، در مقایسه با زنان شهری تحصیلکرده شاغل دارای فرزند، بالاتر اعلام شده است.

علت اساسي سقطه‌هاي گزارش شده، حاملگي‌هاي ناخواسته ذکر گرديده است. سن پايين، علاقه به حفظ فاصله سني در بين کودکان و احتمالاً جنسيت فرزند، اختلافات خانوادگي و روابط ناپايدار در خانواده، عدم رضایت يکي از زوجين در برقراري ارتباط جنسي منجر به بارداری، ترك همسر، دلايل اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي، حاملگي‌هاي مکرر و ناهنجاري‌هاي اساسي جنيني، مشکلات روحي- رواني مادر از جمله دلايل شيوع سقطه‌هاي القايي در حاملگي‌هاي ناخواسته ذکر مي گردد.

سقط جنین همواره تحت الشعاع عوامل متعددي نظیر شرع، عرف، سنت، قانون و اخلاق مي باشد و از عوامل رواني و اجتماعي و زیستی زیادی نیز تأثیر مي پذیرد. سقط جنین نه تنها معضلي بهداشتي است و با بر جای گذاردن عوارض زیاد، هزینه های گزافی را نیز بر جامعه تحمیل مي کند، بلکه به عنوان معضلي اجتماعي در تمامی جوامع تلقي مي گردد؛ به طوریکه در نهایت سلامت خانواده و جامعه را با مشکل مواجه مي نماید. جنسیت، اختلافات خانوادگی، حاملگیهای ناخواسته، زمینه مساعدی را جهت انجام سقطهای غیربهداشتی فراهم مي نماید و در این ارتباط متأسفانه گاهی سقط جنین به عنوان روشی جهت کنترل بارداری و تنظیم خانواده نیز به کار گرفته شده است.

کنفرانس بین المللی جمعیت و توسعه (ICPD) در سال 1994 در مصر سقطهای غیربهداشتی را به عنوان یکی از معضلات سلامت عمومی مطرح نمود و بکارگیری سقط جنین را به عنوان يك روش تنظيم خانواده مردود اعلام کرد و توصیه نمود که جلوگیری از حاملگیهای ناخواسته می باید به عنوان اولین اولویت مطرح شوند و با آموزشهای لازم، نیاز به انجام سقطهای القایی در این موارد باید از بین برود. اگرچه محدودیتهای قانونی و شرعی می تواند نقش به سزایی در تصمیم گیری افراد نسبت به انجام و یا عدم انجام امور ایفا نماید ولی در مواقع اضطرار معمولاً تصمیم گیریها از حیطه کنترل فرد خارج می شود. به طوریکه فرد علیرغم همه موانع به دفع جنین به هر وسیله و شکل ممکن متوسل می گردد.

هرچند سقط جنین عوارض جسمي و حتي مرگ را به همراه دارد و گاه عوارض ناشي از درمان و حساسيتهاي دارويي سلامت زن را نيز در معرض خطر قرار ميدهد اما به نظر ميرسد عوارض ناشي از سقط جنين تأثير بنيادي تري بر زندگي زنان داشته باشد. در بررسي موضوع سقط جنين، پيامدهاي روانشناختي ناشي از نگهداري فرزندهاي ناخواسته، فرزندهاي معلول و ناقص الخلقه و فرزندهاي حاصل از تجاوز جنسي نيز بايد مورد توجه قرار گيرد. حتي اگر حاملگي از طريق مشروع صورت گرفته و زن جنين را سقط نمايد باز هم اندوه ناشي از اين عمل او را به افسردگي، گوشه گيري و عذاب وجدان دچار مي کند.

یکی از تهدیدهای اساسی در رابطه با سلامت و رفاه زنان سراسر دنیا سقط عمدی و به ویژه سقطهای غیربهداشتی، ناشی از حاملگیهای ناخواسته است. آموزش و آگاهی و مشاوره امری بسیار حیاتی در جهت کاهش عوارض ناشی از سقط های غیربهداشتی است . بر این اساس آموزش و جلوگیری از بارداریهای ناخواسته، همیشه باید مقدم بر هرگونه تلاش جهت اقدام به سقط در نظر گرفته شود. و مشاوره توسط ماماها که ارتباط بسیار نزدیکی با بیماران دارند بسیار ضروری و اثر بخش می باشد.

هرچند هم اکنون گامهای مثبتی از سوی علما و مراجع دینی در صدور فتاوی جدید و همچنین تهیه طرحی از سوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی، تهیه لایحه سقط درمانی از سوی دولت و تدوین ضوابط و مستندات علمی و پزشکی در حوزه سقط نقائص جنینی و یا حفظ جان مادر از سوی پزشکی قانونی برداشته شده است ولی بنظر می رسد که تا تکمیل و تصویب و اجرای موارد فوق راه زیادی در پیش باشد .

و برای رسیدن به نتایج مطلوب و کاهش میزان مرگ و میر مادران بعلت عوارض ناشی از سقط و حاملگیهای ناخواسته مشاوره ها و آموزش توسط ماماها دارای اهمیت ویژه ای می باشد.

**I wish good health to all women
in Iran, and I wish you, dear
midwives, honor and pride.**

Thank You

- **Dr Seyedeh Zahra Masoumi**
+988138380150
- **Zahra.masoomi@umsha.ac.ir**